På disse sidene i Tidsskriftet – legelivet – finner du stoff om legers liv. Her er det presentasjon av arbeidssteder, nyhetssaker, nye doktorgrader, nye spesialister, prisutdelinger og minneord. Alt samlet på ett sted – så du kan følge enda bedre med.

Lasse Pihlstrøm.
Foto: Privat

Lasse Pihlstrøm (f. 1980) er stipendiat ved Universitetet i Oslo og lege ved Nevrologisk avdeling, Oslo universitetssykehus.

«Der jeg før så
en senior, ser jeg nå
en mentor»

Den gamle mannen og frakken

Vi leger er heldige. Hvit frakk og grått hår kan være en god kombinasjon.

Nok en mørk vintermorgen trekker mennesker ut av biler og trikker, over plassen, gjennom hovedinngangen og fordeler seg videre i sykehuskorridorene. Pasienter og ansatte strømmer om hverandre, tause under luene, plutselig varme i de tykke jakkene så snart de er innenfor.

Og jeg er en av dem. Trøtt og kaffetørst går jeg i mine egne tanker og titter halvt fraværende på de forbipasserende. Men plutselig kan et ansikt overrumple meg. Et kjent fjes fra klinikken, en faglig autoritet, kanskje en gammel foreleser fra medisinstudiet – men nå i *sivil*, med jakke og lue.

Jeg blir slått av kontrasten i mitt eget blikk. Hadde jeg trodd de skulle se annerledes ut, skille seg åpenbart fra «vanlige eldre»? Skjønner jeg ikke at de må komme seg til og fra jobb som alle andre? Jo, jeg gjør da det. Men klær skaper folk, og få plagg har så sterk skaperkraft som den hvite frakken, eller det grønne operasjonstøyet. Det gjelder ikke bare overfor pasienter. Med legefrakken på gis rynket hud og hvitt hår en aura av erfaring og trygghet. Der jeg før så en *senior*, ser jeg nå en *mentor*.

I Homers epos *Odyseen* møter vi «den grånede Mentor», selve begrepets opphavsmann, for gammel til å reise med Odyssevs i den årelange krigen mot Troja. Hans rolle blir da å gi erfaren veiledning og kloke råd til Odyssevs' sønn, den unge Telemakos. Mentorrollen har gått inn i språket som en slags

arketype. Men kanskje klinger begrepet for mange nå litt gammeldags? Vår kultur dyrker først og fremst ungdommen. I deler av arbeidslivet er det fleksibilitet, mobilitet, tempo og dynamikk som nå verdsettes høyest, fremfor klassiske verdier som erfaring, klokskap, lojalitet og stabilitet. Henger man ikke med i svingene, blir man fort sett på som gammel og avdanket.

Når jeg hører om slike tendenser fra andre bransjer, tenker jeg ofte med lettelse på eget yrkesvalg. Svært sjelden har jeg hørt en kollega kalle en annen lege «avdanket». Faget vårt er jo ikke statisk, og det kan være krevende å følge med i utviklingen. Likevel veier *akkumulert erfaring* tungt i klinisk medisin. Ingen pasienter er helt like, så jo flere du har sett, jo bedre er det. Er det ikke noe enkelt og vakkert over akkurat dét?

Selv mange år etter endt universitetsstudium kan vi nyte Telemakos-rollen. Jobben blir en motvekt mot ungdomspresstet i kulturen – faglig går det bare oppover! Det er et privilegium å søke råd fra grånede kolleger, kvinner og menn i Mentors skikkelse, og tenke at man forhåpentligvis ender litt som dem.

De gamle grekerne hadde skjont det. Og kanskje andre deler av samfunnet og arbeidslivet kunne ha litt å lære av legelivet når det gjelder verdien av den grånede mentor. Det skal jeg tenke litt på i sykehuskorridoren neste gang, når jeg ser alle seniorer jeg *ikke* gjenkjenner.